

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

РЕШЕНИЕ

№ БП - 14
от 13.08.2020 г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 13.08.2020 г., като разгледа подаденото от „Булгартрансгаз“ ЕАД заявление за одобряване на бизнес план за развитие на дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ за периода 2020 – 2024 г., доклад с вх. № Е-Дк-599 от 08.07.2020 г. и събраните данни от проведеното на 22.07.2020 г. открито заседание, установи следното:

Административното производство е образувано по подадено в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) заявление с вх. № Е-15-45-35 от 18.12.2019 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобряване на бизнес план за развитие на дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“, за периода 2019 – 2023 г.

Със Заповед № 3-Е-262 от 20.12.2019 г. на председателя на Комисията е сформирана работна група, която да извърши преглед от формална страна на подаденото заявление и приложените към него документи за съответствие с изискванията на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) и проучване на бизнес плана от техническа, финансово-икономическа и правна страна.

След проверка на заявлението и приложените към него документи по реда на чл. 4, ал. 1 от НЛДЕ са установени нередовности и непълноти. С писмо с изх. № Е-15-45-35 от 27.12.2019 г. от дружеството е изискано да представи: бизнес план за периода 2020 – 2024 г.; извлечение от протокол от заседанието на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобряване на бизнес плана за развитие на дейността по съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение за периода 2020 – 2024 г.; извлечение от протокол от заседанието на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД за одобряване на бизнес плана за развитие на дейността по съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение за периода 2020 – 2024 г.; прогнозни годишни финансови отчети за периода 2020 – 2024 г.; декларация по чл. 3, ал. 3 от НЛДЕ за истинността на заявените обстоятелства и на приложените документи и данни, подписана от заявителя.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е представило заявление с вх. № Е-15-45-35 от 17.03.2020 г., с което е предложило за одобряване бизнес план за развитие на дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ за периода 2020 – 2024 г., приложен към заявлението.

Разпоредбата на чл. 13, ал. 1 и ал. 3 от НЛДЕ регламентира задължителните реквизити, които бизнес планът следва да съдържа. Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 3 от НЛДЕ, бизнес планът е неразделна част от издадената лицензия.

Резултатите от извършения анализ на съдържащите се в заявлението данни са отразени в доклад с вх. № Е-Дк-599 от 08.07.2020 г., който е разгледан и приет от КЕВР с решение по Протокол № 161 от 16.07.2020 г., по т. 2 и е публикуван на интернет страницата на Комисията. В съответствие с разпоредбите на чл. 13, ал. 5, т. 3 от ЗЕ на 22.07.2020 г. е проведено открито заседание за обсъждане на приетия доклад, на което

* Забележка: В публикуваното решение са заличени конкретни данни (стойности и др.), посочени от заявителя „Булгартрансгаз“ ЕАД като търговска тайна по реда на Правила за достъп, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена по закон тайна, приети от Комисията.

представителят на „Булгартрансгаз“ ЕАД е заявил, че е съгласен с доклада и няма забележки по него.

След обсъждане и анализ на всички събрани в хода на административното производство данни и доказателства, Комисията приема за установено следното:

„Булгартрансгаз“ ЕАД е еднолично акционерно дружество, вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията с ЕИК 175203478, със седалище и адрес на управление: Република България, гр. София, община Люлин, ж.к. „Люлин“ 2, бул. „Панчо Владигеров“ № 66. Едноличен собственик на капитала на дружеството е „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ АД). Към 20.03.2020 г. акционерният капитал на „Булгартрансгаз“ ЕАД е 1 225 519 155 лв., разпределен в 1 225 519 155 бр. обикновени, налични, поименни акции с номинал от 1 лв. всяка. Дружеството е с двустепенна система на управление: Управителен съвет и Надзорен съвет, като се представлява от изпълнителния директор Владимир Асенов Малинов.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е титуляр на лицензии № Л-214-06 от 29.11.2006 г. и № Л-214-09 от 29.11.2006 г. за дейността „пренос на природен газ“, както и на лицензия № Л-214-10 от 29.11.2006 г. за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“. „Булгартрансгаз“ ЕАД е оператор на газопреносна система, обединяваща в единна система национална газопреносна мрежа за пренос на природен газ на територията на Р България (НППМ), газопреносна мрежа за транзитен пренос на природен газ (ГМТП) и подземно газохранилище „Чирен“ (ПГХ „Чирен“) за съхранение на природен газ с основно предназначение за покриване на сезонните неравномерности в потреблението и гарантиране сигурност на доставките на природен газ.

В подкрепа на искането си, заявителят е представил: препис-извлечение от Протокол УС № 428 от 10.03.2020 г. от присъствено заседание на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, видно от което, по т. 7.1. е взето решение за приемане на бизнес план за периода 2020 – 2024 г. за развитие на дейността съхранение на природен газ в съоръженията за съхранение, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Бизнес планът е утвърден и от Надзорния съвет на дружеството, видно от представения препис-извлечение от Протокол НС № 10 от 16.03.2020 г. от проведено присъствено заседание на Надзорния съвет, по т. 2.1., с което е прието решение за утвърждаване на бизнес план за периода 2020 – 2024 г. за развитие на дейността съхранение на природен газ в съоръженията за съхранение, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Представена е изискуемата съгласно чл. 3, ал. 3 от НЛДЕ декларация за истинността на заявените обстоятелства и на приложените документи и данни, подписана от изпълнителния директор на дружеството. Към заявлението е приложено копие от документ за платена такса за разглеждане на заявлението, съгласно Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката.

Бизнес план на „Булгартрансгаз“ ЕАД за развитие на дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ за периода 2020 – 2024 г.

1. Производствена програма

„Булгартрансгаз“ ЕАД е собственик и оператор на единственото в Р България подземно газохранилище „Чирен“. За нуждите на потребителите в страната настоящия капацитет на газохранилището може да осигури съхранение от 5 819 000 MWh или 550 млн. м³ природен газ. Към 2020 г. капацитетът на добив и нагнетяване, в зависимост от пластовите налягания, е между 40 420 MWh/ден (3,82 млн. м³) и 30 890 MWh/ден (2,92 млн. м³/ден) за добив, съответно 38 290 MWh/ден (3,62 млн. м³/ден) и 23 980 MWh/ден (2,27 млн. м³/ден) за нагнетяване.

Основна функция на газохранилището е сезонно регулиране на неравномерността на потреблението на природен газ в страната. Режимът на работа определя два периода: период на нагнетяване през летния сезон от 16-ти април до 1-ви октомври и период на добив през зимния сезон от 16-ти октомври от дадена календарна година до 1-ви април от следващата календарна година. Друга основна функция на ПГХ „Чирен“ е осигуряване на аварийен резерв при непредвидени и фосмажорни ситуации, което е регламентирано в План

за действие при извънредни ситуации, одобряван от министъра на енергетиката. Към настоящия момент е в сила планът, утвърден със заповед № Е-РД-16-148 от 16.04.2018 г. на министъра на енергетиката. В плана на „Булгартрансгаз“ ЕАД е вменено задължение към обществото да поддържа наличието и съхранението на аварийен резерв природен газ за осигуряване на снабдяването в размер до 1 217 000 MWh (115 млн. м³) природен газ. Отделно от горното, около 159 000 MWh (15 млн. м³) от обема на хранилището се използва за съхранение на природен газ за технологични нужди, като се предвижда нарастването му през периода на бизнес плана до 201 000 MWh (19 млн. м³). Капацитетът на хранилището за нуждите на балансиране на газопреносната система е в размер на 270 000 MWh (26 млн. м³), като се предвижда нарастване през периода на бизнес плана до 286 000 MWh (27 млн. м³). Останалият обем е предназначен за търговско съхранение на природен газ. Основен клиент, използващ услугите по търговското съхранение, е обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД, а останалите клиенти са търговци на природен газ, включително и такива, търгуващи с природен газ, предназначен за външни пазари.

Капацитетът на хранилището за съхранение на природен газ е недостатъчен за гарантиране на сигурността на доставките при прекъсване на вноса (основния газов поток), най-вече по отношение на дневния капацитет за добив. Този фактор обуславя недостатъчна степен на ликвидност на националния пазар на природен газ и риск по отношение на сигурността на доставките при спиране на основния поток.

Според заявителя през периода на бизнес плана се очаква:

- плавно повишаване на националното потребление на природен газ;
- нови входни точки към газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- изграждане на междусистемни връзки със Сърбия, Гърция и Северна Македония;
- свързване на съществуващата газопреносната инфраструктура с проекти от Южния газов коридор;
- диверсификация на източниците на доставка на природен газ;
- увеличаване на трансграничния капацитет;
- разширяване на газопреносната мрежа до нови региони;
- достъп до терминали за регазификация на втечнения природен газ.

ПГХ „Чирен“ към момента се разглежда като хранилище с национално значение и като основен инструмент за гарантиране сигурността на доставките, но в дългосрочен план се предвижда да бъде превърнато в търговско хранилище със съществена роля за развитие на конкуренцията и повишаване ползите за потребителите на природен газ в интегрирания и взаимно свързан регионален пазар.

С оглед повишаване търсенето на услуги по съхранение на природен газ, управление на претоварванията и сезонна оптимизация при използването на газопреносните системи, за разширяване на капацитета за съхранение на съществуващото газохранилище, „Булгартрансгаз“ ЕАД планира подробни проучвателни дейности с провеждане на 3D сеизмични проучвания и моделиране на варианти за прокаране на нови експлоатационни сондажи; прокаране на нови сондажи; обновяване на компресорните агрегати, обслужващи газохранилището и разширение на съществуващите надземни съоръжения.

Добитите количества природен газ за 2018 г. са 3440,22 GWh (324,32 млн. м³), а за 2019 г. са 3795,38 GWh (358,43 млн. м³). Нагнетените количества природен газ за 2018 г. са 3380,10 GWh (319,40 млн. м³), а за 2019 г. са 4347,53 GWh (410,29 млн. м³). Средномесечното количество съхранен природен газ за 2018 г. е 3244,92 GWh (306,20 млн. м³), а за 2019 г. е 3470,13 GWh (327,36 млн. м³).

В периода 2020 – 2024 г. е прогнозирано относително запазване на основните параметри на съхранението на природен газ. Основните количества природен газ в ПГХ „Чирен“ са планирани, както следва: за обслужване сигурността на доставките; за технологичните нужди на преносния оператор; за нуждите на балансиране на газопреносната система; за търговски капацитети чрез резервиране на интегрирани годишни продукти, допълнителни краткосрочни капацитети за добив и нагнетяване и за

изпълнение на задълженията за осигуряване на равномерността на доставките на природен газ по Плана за действие при извънредни ситуации. Дружеството прогнозира висока резервираност на наличните търговски капацитети на газоохранилището. „Булгартрансгаз“ ЕАД планира за осигуряване на доставките на природен газ, свързани със задължения към обществото, да поддържа в наличност до 1 217 000 MWh/ден (115 млн. м³) природен газ в ПГХ „Чирен“.

Развитието на основните параметри на съхранение на природен газ за периода 2020 – 2024 г., е видно от таблица № 1:

Таблица № 1

Параметър	Енергийна единица	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Общ капацитет на газоохранилището	GWh	5819	5819	5819	5819	5819
Капацитет, зает за сигурност на снабдяването с природен газ	GWh	1217	1217	1217	1217	1217
Капацитет, зает за нуждите на комбинирания оператор	GWh	428	444	460	476	487
в т.ч. за технологични нужди	GWh	159	169	180	190	201
за оперативно балансиране	GWh	270	275	280	286	286
Търговски капацитет	GWh	4175	4159	4143	4127	4116
Максимален твърд капацитет за нагнетяване	GWh/ден	38,29	39,17	40,07	40,99	41,94
Минимален твърд капацитет за нагнетяване	GWh/ден	23,98	24,54	25,10	25,68	26,27
Средногодишен твърд капацитет за нагнетяване	GWh/ден	31,86	32,59	33,34	34,11	34,89
Прекъсваем капацитет за нагнетяване	GWh/ден	4,23	4,76	5,29	5,82	6,35
Максимален твърд капацитет за добив	GWh/ден	40,42	41,35	42,30	43,27	44,26
Минимален твърд капацитет за добив	GWh/ден	30,89	31,60	32,33	33,07	33,84
Средногодишен твърд капацитет за добив	GWh/ден	38,95	39,84	40,76	41,70	42,66
Общ прекъсваем капацитет за добив	GWh/ден	5,29	5,82	6,35	6,88	7,41
Реализиран търговски капацитет за съхранение	GWh	4175	4159	4143	4127	4117
Търговски количества съхранен природен газ	GWh/год.	4405	4388	4371	4354	4343

През периода на бизнес плана са предвидени активни мероприятия от „Булгартрансгаз“ ЕАД за увеличаване на капацитетите на газоохранилището за добив, нагнетяване и съхраняване. Дружеството планира към края на 2027 г. да се достигнат следните параметри: капацитет за добив - 105 800 MWh/ден (10 млн. м³/ден), капацитет за нагнетяване - 105 800 MWh/ден (10 млн. м³/ден) и капацитет за съхранение - 10 580 000 MWh (1000 млн. м³).

2. Инвестиционна програма

2.1. Основни активи, с които дружеството извършва лицензионна дейност

Изграждането на ПГХ „Чирен“ започва през 1974 г., на базата на изтощено газокондензатно находище, добивът в което се извършва в периода 06.02.1965 г. – 31.08.1974 г. След изтощаване на газовия залеж газокондензатното находище е трансформирано в подземно газово хранилище. Газохранилището е свързано със северния и южния клон на газопреносната мрежа. Към момента се използват 38 бр. сондажи, категоризирани като експлоатационни и наблюдателни. Експлоатацията на ПГХ „Чирен“ се осъществява чрез 24 бр. експлоатационно-нагнетателни сондажа, като 13 бр. са построени за проучване и експлоатация на газовото находище и 11 бр. са построени за експлоатация на хранилището. Двадесет броя от сондажите са вертикални, а останалите четири са наклонено насочени. Дълбочините на продуктивната зона варират от 1700 м до 2300 м. Конструкциите са от циментирани стоманени обсадни колони и експлоатационни

колони. В новите сондажи са монтирани филтърни колони и защитни клапани. Експлоатационният лифт на сондажите е в комплект от помпено-компресорни тръби, преходници и пакери. В сондажите Е-70 и Е-71 са монтирани подземно оборудване за контролиране на потока и безопасна експлоатация, циркуляционен клапан, пулт за управлението му и автоматика.

За поддържане на структурата на подземния колектор и за осигуряване на експлоатационните параметри на обекта при създаване на хранилището са нагнетени определени количества природен газ – буферен газ, като част от него ще бъде извлечен при ликвидация на хранилището, а останалата част се счита за неизвлекаема. Буферният газ на хранилището е 7 935 000 MWh (750 млн. м³), от който извлекаем е 1 587 000 MWh (150 млн. м³) и неизвлекаем е 6 348 000 MWh (600 млн. м³).

Газохранилището се състои от: събирателни газопроводи (шлейфи) от експлоатационните сондажи до центъра за обработка на природния газ; компресорен цех с 8 броя бутални компресори; инсталация за подаване на вода за охлаждане на компресорите при нагнетяване; манифолд с индивидуални кранове за задаване на режими на работа на сондажите, съоръжения за индивидуална сепарация на добиваната пластова вода и кондензат, съоръжения за индивидуално измерване на природния газ от всеки сондаж, филтрираща система за нагнетявания газ и обща информационна система (СКАДА), включваща няколко десетки подсистеми за оперативен технологичен контрол, телеметричен контрол на сондажите, както и текущ анализ на експлоатацията на обекта. Системата осигурява информационното обезпечаване на експлоатационната, търговската и управленската дейност на ПГХ „Чирен“ като цяло.

2.2. Организация на реализацията на инвестиционната програма

За програмите за инвестиции и експлоатационна поддръжка се разработват графици за организацията и изпълнението на отделните обекти и дейностите, включени в тях. Изпълнението на обектите и дейностите се осъществява главно от „Булгартрансгаз“ ЕАД за част от подлежащите на изграждане технологични обекти с неголяма сложност, както и от външни изпълнители чрез възлагане по правилата на Закона за обществените поръчки и в изпълнение на изискванията на Устава на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Основни участници в инвестиционния процес са възложител, проектант, строител, консултант по чл. 166 от Закона за устройство на територията (за оценка на съответствието на инвестиционните проекти и упражняване на строителен надзор) и доставчик на машини, съоръжения и технологично оборудване. Основните фази, които се изпълняват при реализацията на инвестиционните проекти са следните: предпроектни проучвания, проектиране, разрешение за строеж, строителна дейност и контрол, въвеждане в експлоатация с разрешение за ползване на строежа.

2.3. Предвидени инвестиции за периода 2020 – 2024 г.

Основните цели на инвестиционната програма на „Булгартрансгаз“ ЕАД по отношение на съоръжението за съхранение на природен газ са:

- развитие на съществуващата инфраструктура за съхранение на природен газ, собственост на дружеството, чрез разширяване на работните й капацитети и осигуряване на безаварийността, сигурността и непрекъсваемата й работа;
- модернизация, повишаване на надеждността и производителността на съществуващата инфраструктура за съхранение на природен газ, чрез подмяна на възли и съоръжения.

За осъществяване на тези основни задачи „Булгартрансгаз“ ЕАД е разработило инвестиционната си програма с три основни вида дейности: прединвестиционна подготовка, инвестиции и експлоатационна поддръжка.

Основните инвестиционни проекти са групирани в направления, както следва:

2.3.1. Разширение на инфраструктурата за съхранение на природен газ

- ПГХ „Чирен“ – проектиране и изграждане на система за разделяне на пластови флуиди и продухвания газ вследствие на дрениране на шлейфите на сондажите и останалите технологични съоръжения на подземното газохранилище;

- интегрирана софтуерна платформа за резервоарно моделиране и симулиране на

експлоатацията на подземния газов резервоар на ПГХ „Чирен“ и внедряването ѝ с надлежен хардуер;

2.3.2. Реконструкция, модернизация и рехабилитация на инфраструктурата за съхранение на природен газ

- обновяване на програмируем логически контролер S9100e в ПГХ „Чирен“;
- 3D полеви сеизмични проучвания върху площта на „Чиренската структура“;
- модернизация на телеметричната система на сондажите в ПГХ „Чирен“;
- изграждане на „Система за контрол на технологичните параметри“ на 4 бр. газомоторни компресорни агрегати (ГМКА);
- подмяна на тръби на открит цикъл на ГМКА в ПГХ „Чирен“;
- намаляване на вибрациите в ГМКА и технологичните линии от ГМКА до втори пясъчен демпфер в ПГХ „Чирен“;
- внедряване на система за регулиране на производителността на два броя ГМКА.

2.3.3. Машины и оборудване

С цел гарантиране надеждната работа на технологичните инсталации в ПГХ „Чирен“ „Булгартрансгаз“ ЕАД планира средства за закупуване на машини и оборудване разпределени на групи по следните предназначения:

- елементи на технологичните инсталации и системи за експлоатационна поддръжка в ПГХ „Чирен“;
- измервателни уреди за експлоатационна поддръжка на съоръженията за съхранение на природен газ;
- офис оборудване за работните места;
- информационно обслужване, включваща компютърна техника и лицензии за програмни продукти;
- транспортни средства, включващи високопроходими автомобили, товарни автомобили за превоз на оборудване, специализирана техника за превоз на тежка техника.

2.3.4. Общи инвестиции, обслужващи дейностите по лицензията за съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение и лицензиите за пренос на природен газ

- изграждане на единна технологична система за сигурност на обектите на „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- доставка и внедряване на ИТ платформа за търговско диспечеране;
- разширение и модернизация на информационната система за главно диспечерско управление.

2.3.5. Ремонтни дейности с инвестиционен характер

С цел гарантиране функционирането, поддържането и повишаването на надеждността на съоръженията за съхранение на природен газ „Булгартрансгаз“ ЕАД е включило следните дейности:

- планирани ремонти и профилактика на технологични съоръжения, както и планови изпитания на наземни съоръжения и инсталации на подземното газохранилище;
- обезопасяване и подготовка на газови сондажи при възникване на сложни аварии в ПГХ „Чирен“;
- ремонт и поддръжка на „Телеметрична система на сондажите“;
- профилактика на продуктивната зона на 5 бр. сондажи;
- текущи ремонти на сградния фонд, техническата инфраструктура и оградите на технологичните площадки и съоръжения.

2.3.6. Текущи инспекции

- диагностика на технологичното оборудване на компресорната станция;
- прегледи, проверки и профилактики на сондажите и технологичното оборудване, съгласно наредбите и инструкциите за експлоатация;
- обслужване на електропроводи, пожароизвестителни и пожарогасителни системи, електрически, информационни и комуникационни системи.

2.4. Обем на предвидените инвестиции и график за изпълнението им

Обемът на предвидените инвестиции за периода на бизнес плана по направления на инвестиционната програма, е представен в таблица № 2:

Таблица № 2

Програма / Раздел	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
ОБЩО Годишна програма за инвестиции:	19 721	7386	3184	20 267	16 216
<i>РАЗДЕЛ I.1 - Изграждане на нови обекти</i>	686	524	974	12 524	12 526
<i>РАЗДЕЛ I.2 - Реконструкция, рехабилитация и основни ремонти на ДМА</i>	12 276	2225	72	5231	987
<i>РАЗДЕЛ I.3 – Доставка на машини и оборудване</i>	299	241	257	241	257
<i>РАЗДЕЛ II.1 - Текущи инспекции, ремонти и поддръжка</i>	4854	2679	41	554	606
<i>РАЗДЕЛ II.2 – Доставка на материали и консумативи</i>	1607	1717	1840	1717	1840

Предвидените инвестиции за периода на бизнес плана по видове активи са представени в таблица № 3:

Таблица № 3

Видове активи	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Инвестиции общо	19 721	7386	3184	20 267	16 216
Сондажен фонд и шлейфи	5695	2870	0	8783	7946
Съоръжения	3194	1971	1857	3526	3332
Компресорно оборудване	7732	1969	0	6332	4211
Комуникационни мрежи	17	31	0	15	17
Компютърна техника, офис оборудване	730	24	26	321	80
Сгради и конструкции	33	210	82	45	48
Земи	0	0	0	0	0
ДНМА	190	41	14	237	199
Други ДМА	2130	271	1205	1008	383

3. Ремонтна (експлоатационна) програма

3.1. Ремонтна програма, съпътстваща текущата техническа експлоатация

Основната задача на „Булгартрансгаз“ ЕАД е да осигури надеждно и непрекъснато предоставяне на услугите по съхранение на природен газ, при спазване на техническите изисквания, изискванията за качество на услугата, за опазване на околната среда и съхраняване на здравето, живота и собствеността на гражданите. Част от основните дейности за изпълнение на тази задача са планираните превантивни дейности и дейностите по поддръжка и ремонт на съществуващите ДМА за гарантиране ефективната им и безаварийната експлоатация. Текущата поддръжка на съществуващите ДМА включва следните дейности: планови инспекции и изпитвания на съоръженията за съхранение на природен газ (сондажи, събирателни газопроводи, специализирано оборудване, свързано с технологията по съхранение на природен газ, компресорни агрегати); текущи ремонти и абонаментно поддържане на съоръженията за съхранение, текущи ремонти на сграден фонд, профилактика на технологични инсталации и др.

Извършвани от „Булгартрансгаз“ ЕАД ремонтни и експлоатационни дейности:

3.2. Текущи ремонтни дейности:

- планирани ремонти и профилактика на технологични съоръжения и инсталации сондажи, компресорни агрегати, събирателни газопроводи, специализирано оборудване свързано с технологията на съхранение на природен газ, измервателни възли, комуникационни и информационни системи;
- профилактика и активно въздействие върху дренажната зона в продуктивния хоризонт на експлоатационните сондажи.

3.3. Дейности за техническа поддръжка и планов контрол

- измервания на водните нива или налягането на газа в наблюдателни сондажи при добив и нагнетяване на определени количества природен газ;

- проверка на експлоатационните и наблюдателните сондажи за пропуски на газ;
- замервания на сондажите за определяне на пластово налягане;
- проверка на колонните глави и фонтанната арматура на сондажния фонд;
- проверка на изолиращите фланци на експлоатационните сондажи;
- диагностика и ремонт на телеметричната система на сондажите;
- мероприятия за борба с хидратообразуването в събирателните газопроводи и сондажите;
- почистване на дървета, храсти и тревна растителност на площадките на сондажите и технологичното оборудване и на сервитутните зони на събирателните газопроводи;
- ежемесечно замерване на състоянието на системата за електрохимична защита;
- диагностика на технологичното оборудване на обслужващите съхранението на природен газ съоръжения;
- проверка за загазяване на шахти, колектори, подземно разположени съоръжения,
- текуща поддръжка на обслужващите съхранението съоръжения,
- извънпланови (аварийни) ремонти;
- извършване на ремонти по системата за катодна защита (анодни заземители, електроизолиращи фланци, контролно измервателна колонка (КИК), станции за катодна защита);
- участие и/или контрол при извършване на електрометрично обследване на подземните газопроводи и ремонт на изолационното покритие, в случай на констатирани при обследването места с нарушено такова;
- съставяне на досиета и на „База данни“ за съоръженията (вкл. паспорт, схема и устройство и инструкция за експлоатация на всяко съоръжение);
- периодични проверки на средства за измерване;
- съставяне и поддържане на „База данни“ за всички елементи на разходомерните системи.

3.4. Доставка на материали и консумативи

- доставка на резервни части за обслужващите съхранението на природен газ съоръжения и комуникационните съоръжения;
- осигуряване на резервни части и поддържане на аварийен резерв.

3.5. Дейности по мониторинг, периодични проверки, абонаментно и сервизно обслужване на съоръженията, обслужващи съхранението на природен газ

- преизпитвания на якост и плътност на обслужващите съхранението на природен газ съоръжения, съгласно действащото законодателство, експлоатационната документация и текущото техническо състояние на съоръженията;
- мониторинг на техническото състояние на сондажите;
- абонаментно обслужване на електрически, информационни и комуникационни системи.

4. Социална програма

Съхранението на природен газ е специфична дейност, характеризираща се с непрекъсваемост и управление на сложна система от специфични съоръжения. Планирането на числения състав на персонала се определя от оптималния режим на работа на системата. Планирано е персонала, зает в дейността съхранение, да нарасне от 91 бр. за 2020 г. на 97 бр. през 2024 г.

Непрекъснатото усъвършенстване и подобряване на условията на труд и осигуряване на перспективи за развитие на персонала са основни направления в трудово-социалната политика на дружеството и намират израз в действащия Колективен трудов договор (КТД). Социалната политика на „Булгартрансгаз“ ЕАД, залегнала в КТД, има за цел: повишаване заинтересоваността на персонала за по-голяма ефективност на трудовия процес; повишаване социалния статус на дружеството; удовлетворяване на социално-битовите и културните потребности и интереси на персонала; привличане на висококвалифицирани и образовани служители.

Дейностите, чрез които дружеството осъществява своята социална политика, могат да бъдат обобщени в следните групи: предоставяне на средства за храна; предоставяне на средства за спорт и отдых; подпомагане на работници и служители при настъпване на значими събития (брак, раждане на дете, смърт, отглеждане на дете до 2-годишна възраст); грижа за здравословното състояние на служителите; допълнително доброволно пенсионно осигуряване и застраховане. Средствата за работна заплата и за стимулиране на персонала се определят при спазване на приетите принципи, залегнали в КТД, вътрешните правила за организация на работната заплата в дружеството и са съобразени с държавното регулиране в областта на работната заплата.

С разширение на дейността по съхранение на природен газ „Булгартрансгаз“ ЕАД планира назначаване на нови кадри. В строително-монтажните дейности се предвижда откриване на нови работни места с наемането на местни строителни компании за извършване на дейностите по изграждането и рехабилитацията на съоръжения, обслужващи дейността по съхранение на природен газ.

5. Прогнозна структура и обем на разходите

Структурата и обемът на разходите по години са прогнозирани съгласно Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ (НРЦПГ) и Указания за образуване на цени за достъп и съхранение на природен газ в съоръженията за съхранение при прилагане на метод за регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“ (Указанията). Разходите за дейността съхранение на природен газ са формирани за периода на бизнес плана 2020 – 2024 г. при цени към момента на изготвянето му, като в прогнозните им стойности не е включена инфлация.

При прогнозиране на разходите дружеството е предвидило разширяването на дейността по съхранение на природен газ. Основните фактори, които дават отражение върху прогнозните стойности на разходите са: отчетна стойност на дълготрайните материални и нематериални активи, обслужващи дейността по съхранение на природен газ; предвиден обем на инвестициите по лицензията; прогнозни нагнетени, добити и съхранени количества природен газ; персонал, зает в управлението и експлоатацията на съоръженията за съхранение; разрастване на обема на дейността, изразено чрез относителното изменение на основните фактори, даващи отражение върху прогнозната стойност на разходите.

В разходите за дейността съхранение на природен газ е включен дял от разходите, извършвани от комбинирания оператор по общите дейности, обслужващи както дейността за съхранение на природен газ, така и дейностите за извършване на пренос на природен газ по газопреносната мрежа. Тези разходи са разпределени по лицензии на база на тежестта на отделните лицензионни дейности при генериране на съответните разходи.

Съгласно Указанията, разходите за дейността съхранение на природен газ са разделени на:

- условно-постоянни оперативни разходи, които са разходи за експлоатация и поддръжка на съоръженията за съхранение, независещи от нагнетените, добити и съхранени количества природен газ;
- променливи оперативни разходи, пряко зависещи от нагнетените, добити и съхранени количества природен газ;
- разходи за амортизация на активите, с които се извършва лицензионна дейност.

Условно-постоянните оперативни разходи включват: разходи за материали; разходи за външни услуги; разходи за заплати и възнаграждения; социални разходи; разходи за социално осигуряване; разходи за ремонт и други разходи.

Разходи, пряко зависещи от нагнетените, добитите и съхранените количества природен газ включват: технологични разходи; горивен газ за компресорните агрегати и газ за технологични нужди; акциз върху технологичния газ, използван в процеса на нагнетяване, съхранение и добив.

Прогнозните разходи за дейността по години от бизнес плана са посочени в следващата таблица:

Таблица № 4

Видове разходи	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
	хиЛ. лв.	хиЛ. лв.	хиЛ. лв.	хиЛ. лв.	хиЛ. лв.
Общо разходи за дейността	17 383	18 562	19 080	19 821	20 118
I. Условно-постоянни оперативни разходи:	7687	7868	7948	8055	8229
1.1. Разходи за материали	677	691	699	706	721
1.2. Разходи за външни услуги	1439	1483	1494	1530	1566
1.3. Разходи за ремонт	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
1.4. Разходи за заплати и възнаграждения	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
1.5. Разходи за социални осигуровки	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
1.6. Социални разходи	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
1.7. Други разходи	147	150	152	156	160
II. Разходи пряко зависещи от количеството нагнетен, добит и съхранен природен газ	2857	2898	2939	2980	3020
III. Разходи за амортизация	6840	7796	8194	8786	8869

Условно-постоянни оперативни разходи за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“:

Разходите за материали включват:

- горива за автотранспорт, прогнозиран в зависимост от предвиденото разрастване на дейността по съхранение на природен газ за периода на бизнес плана;
- разходи за работно облекло, определени съобразно планираното оборудване на персонала с подходящо работно облекло, в т.ч. и за безопасност на условията на труд;
- канцеларски материали, прогнозиран като е отчетено разрастването на дейността по съхранение на природен газ;
- материали за текущо поддържане, планирани за ремонти и текущо поддържане на съоръженията за съхранение на природен газ. Прогнозиран са в зависимост от разрастването на дейността съхранение на природен газ.

Разходите за външни услуги включват:

- застраховки, включващи разходи по имуществена застраховка и застраховки за причинени вреди на трети лица, които са планирани на база отчетни данни за базовата година, както и на прогнозното изменение на балансовата стойност на дълготрайните материални активи (ДМА), обслужващи дейността;
- лицензионна такса, включва разходи за дейността съхранение на природен газ в съответствие с Тарифа за таксите, които се събират от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката;
- пощенски разходи, телефони и абонаменти, прогнозиран в зависимост от разрастването на дейността;
- абонаментно поддържане и аварийна готовност, включващи разходите за сервизно обслужване на съоръженията за съхранение на природен газ и са прогнозиран на база предвиденото разрастване на дейността по съхранение на природен газ;
- въоръжена и противопожарна охрана, включващи разходи по сключени договори за въоръжена и противопожарна охрана на съоръженията за съхранение на природен газ. Прогнозиран са в зависимост от планираното разрастване на дейността по съхранение на природен газ.
- наеми, прогнозиран във връзка с инвестиционната програма за периода на бизнес плана;
- проверка на уреди, включващи разходите за метрологична проверка на измервателни уреди, обслужващи дейността и прогнозиран на база плана за метрологична проверка на съществуващите средства за търговско измерване;

- експертни и одиторски разходи, включващи разходи за експертни анализи, оценки, одиторска дейност и разходи по граждански договори. Прогнозирани са на база отчетни стойности за 2019 г. и очакваното разрастване на дейността;
- разходи за вода, отопление и ел. енергия, прогнозирани на база отчетни стойности за 2019 г. и очакваното разрастване на дейността.

Разходи за ремонт, включващи разходи за текущи ремонти по съоръженията за съхранение на природен газ, неформиращи стойност на дълготрайни материални активи и прогнозирани на база отчетни стойности за 2019 г. и на инвестиционната програма на дружеството.

Разходите за заплати и възнаграждения включват: разходите за заплати на пряко заетия персонал в дейността по съхранение на природен газ и дял от разходите за заплати на общия персонал, обслужващ трите лицензионни дейности, извършвани от „Булгартрансгаз“ ЕАД. Прогнозирани са на база на прогнозния брой на персонала, зает в дейността съхранение на природен газ.

Разходите за социално осигуряване включват социално-осигурителни вноски, начислявани върху работната заплата, съгласно ЗОДФЛ, КСО, ЗБДОО, КТ и др. Прогнозирани са на база на прогнозния брой на персонала зает в дейността съхранение на природен газ.

Социалните разходи включват допълнителни надбавки към заплатата на персонала (за храна, работно облекло и др.), съгласно сключен КТД. Прогнозирани са на база на прогнозния брой на персонала, зает в дейността съхранение на природен газ.

Други разходи включват:

- служебни карти и транспорт, включващи разходи за служебни карти и осигурен транспорт на персонала до обектите на месторабота, прогнозирани на база отчетни стойности за 2019 г. и планирания брой на персонала, зает в дейността по съхранение на природен газ;

- охрана на труда, включващи разходи за трудова медицина и организирани дейности по охрана на труда, планирани във връзка с прогнозния брой на персонала, зает в дейността по съхранение на природен газ;

- разходи за маркетинг и реклама, включващи разходи за печат и разпространение на рекламни материали и извършване на маркетингови проучвания, прогнозирани въз основа на отчетни данни и увеличението на количествата нагнетен, съхранен и добит природен газ;

- разходи за командировки, прогнозирани на база отчетни стойности и във връзка с разрастването на дейността по съхранение на природен газ;

- разходи за обучение на персонала, прогнозирани на база отчетни стойности и във връзка с разрастването на дейността по съхранение на природен газ;

- разходи за местни данъци и такси, прогнозирани са въз основа на отчетни данни за 2019 г. и нарастване на отчетната стойност на активите, заети в извършването на дейността по съхранение на природен газ.

Разходи, пряко зависещи от количеството нагнетен, съхранен и добит природен газ:

- технологични разходи, представляващи остойностени разходи за количества природен газ за технологични нужди (технологичен газ за подгриване на газа, изпускания при ремонти, аварии и др.). Тези разходи са прогнозирани в зависимост от прогнозните количества нагнетен, съхранен и добит природен газ;

- разходи за горивен газ за компресорните агрегати, представляващи разходи за природен газ, използван за работата на компресорните агрегати на газохранилището. Те са прогнозирани в зависимост от прогнозните количества нагнетен, съхранен и добит природен газ;

- разходи за акциз върху горивния и технологичен газ, включващи дължимия акциз за използвания горивен газ за компресорните агрегати, обслужващи дейността и технологичен газ, използван за стопански нужди. Прогнозирани са на база на прогнозните количества необходим природен газ за компресорните агрегати и използван природен газ

за стопански нужди и действащите ставки на акциза, съгласно митническото законодателство към момента на изготвяне на бизнес плана.

Технологичните разходи и разходите за горивен газ за периода на бизнес плана са остойностени по цената, по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдителите и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, без включени такси за достъп и пренос през газопреносните мрежи, към датата на изготвяне на бизнес плана.

Разходи за амортизации, определени на база линеен метод на амортизация съгласно т. 62 от МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“, както и според амортизационния срок на видовете активи, определен от Комисията.

6. Прогнозна структура на капитала, размер и начин на финансиране

Основните източници на финансиране на инвестиционната програма на „Булгартрансгаз“ ЕАД за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ се предвиждат да са: заделената печалба след отчисление на дивидента, дължим на БЕХ ЕАД и амортизационните отчисления и средства, генерирани от дружеството от други дейности. За периода на бизнес плана не се предвижда финансиране на инвестиционната програма с привлечени средства, в това число и безвъзмездни грантове. За 2021 г. и 2022 г. планираните инвестиции ще се финансират само със средства от амортизационните отчисления.

„Булгартрансгаз“ АД предвижда капиталовата структура по отношение на всички дейности да включва, както собствен капитал, така и привлечени средства, свързани с изграждането на проекта за разширение на газопреносната инфраструктура от границата с Р Турция до границата с Р Сърбия. Дружеството е с висока степен на капитализация и ликвидност, което отразява възможностите му да покрива своите задължения.

Прогнозната структура и обема на капитала са отразени в следващата таблица:

Таблица № 5

Параметри	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.
Собствен капитал (хил. лв.)	1 470 014	1 509 564	1 672 389	1 865 574	2 037 916
Дял на собствения капитал (%)	43,94%	45,97%	51,37%	57,42%	63,41%
Привлечен капитал (хил. лв.)	1 875 518	1 774 263	1 582 924	1 383 590	1 175 928
Дял на привлечения капитал (%)	56,06%	54,03%	48,63%	42,58%	36,59%

7. Очаквано финансово-икономическо състояние на „Булгартрансгаз“ ЕАД през периода 2020 – 2024 г. за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“

„Булгартрансгаз“ ЕАД е представило: прогнозни счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите и прогнозен паричен поток за периода за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“. Дружеството прогнозира печалби през периода, както следва: 7771 хил. лв. за 2020 г., 6710 хил. лв. за 2021 г., 6244 хил. лв. за 2022 г., 5577 хил. лв. за 2023 г. и 5310 хил. лв. за 2024 г.

Прогнозните приходи и разходи, финансовите резултати, както и показателите, характеризиращи финансовото състояние на дружеството, определени на база обща балансова структура, са посочени в таблица № 6:

Таблица № 6

Показатели	Прогноза				
	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023г.	2024г.
Общо приходи от регулирана дейност (хил. лв.)	26 018	26 018	26 018	26 018	26 018
Общо разходи от регулирана дейност (хил. лв.)	17 384	18 562	19 080	19 821	20 118
Счетоводна печалба (хил. лв.)	8 634	7 456	6 938	6 197	5 900
Финансов резултат (хил. лв.)	7 771	6 710	6 244	5 577	5 310
Коефициент на покритие на дълготрайните активи със собствен капитал (СК/ДА)	1.38	1.40	1.41	1.37	1.37

Коефициентът на обща ликвидност (КА/КП)	19.16	48.80	104.48	19.09	24.01
Коефициентът на финансова автономност СК/(ДП+КП)	52.05	111.44	183.26	53.39	67.33

Дружеството прогнозира общите приходи от 26 018 хил. лв. за 2020 г. да останат в непроменен размер за всяка година от прогнозния период. Приходите от продажба на услуги включват: приходи от предоставяне на услуги по съхранението на природен газ, от съхранение на природен газ за технологични нужди на преносния оператор и приходи от съхранение на природен газ за покриване на наложени задължения към обществото.

Приходите от предоставяне на услуги по съхранението на природен газ намаляват от 19 259 хил. лв. за 2020 г. на 18 999 хил. лв. за 2024 г. Приходите от съхранение на природен газ за технологични нужди на преносния оператор се увеличават от 1916 хил. лв. за 2020 г. на 2176 хил. лв. за 2024 г. Приходите, покриващи разходи за съхранение на природен газ, свързани с наложени задължения към обществото, са в размер на 4843 хил. лв. и са прогнозирани с постоянна стойност за периода.

Дружеството прогнозира общите разходи да се увеличат от 17 384 хил. лв. за 2020 г. на 20 118 хил. лв. за 2024 г. Оперативните разходи се увеличават от 10 544 хил. лв. за 2020 г. на 11 249 хил. лв. за 2024 г. Технологичните разходи остават с непроменена стойност от 9 хил. лв. за периода на бизнес плана. Разходите за материали се увеличават от 677 хил. лв. за 2020 г. до 721 хил. лв. за 2024 г. Разходите за ремонти и вътрешнотръбни инспекции се увеличават от 5 хил. лв. за 2020 г. до 6 хил. лв. за 2024 г. Разходите за външни услуги се увеличават от 1439 хил. лв. за 2020 г. на 1566 хил. лв. за 2024 г. Прогнозните разходи за персонала се увеличават от 5419 хил. лв. за 2020 г. на 5776 хил. лв. за 2024 г. Други разходи за дейността се увеличават от 328 хил. лв. за 2020 г. на 349 хил. лв. за 2024 г. Разходите за амортизации се увеличават от 6840 хил. лв. за 2020 г. на 8869 хил. лв. за 2024 г.

Общата сума на актива за дейността се увеличава от 260 309 хил. лв. за 2020 г. на 275 517 хил. лв. за 2024 г. Нетекущите активи се увеличават от 185 236 хил. лв. за 2020 г. на 198 587 хил. лв. за 2024 г. в резултат на увеличение на дълготрайните материални и нематериални активи. Текущите активи на дружеството се увеличават от 75 073 хил. лв. за 2020 г. на 76 930 хил. лв. през 2024 г., в резултат на увеличение на стоково-материалните запаси, паричните средства и еквиваленти. Краткосрочните вземания намаляват от 153 хил. лв. на 113 хил. лв. в края на периода.

Акционерният капитал за целия период на бизнес плана остава с непроменена стойност в размер на 222 497 хил. лв. Дружеството прогнозира увеличение на собствения капитал (включващ записан капитал, натрупана печалба и текущ финансов резултат) от 255 403 хил. лв. за 2020 г. на 271 486 хил. лв. за 2024 г., в резултат на увеличение на целевите резерви и неразпределената печалба.

Нетекущите пасиви намаляват от 987 хил. лв. за 2020 г. на 828 хил. лв. за 2024 г. Гаранциите по дългосрочни договори намаляват от 329 хил. лв. за 2020 г. на 271 хил. лв. за 2024 г. Задълженията към персонала от 124 хил. лв. за 2020 г. намаляват на 92 хил. лв. за 2024 г. Отсрочените данъчни пасиви от 534 хил. лв. за 2020 г. намаляват на 465 хил. лв. за 2024 г. Текущите пасиви от 3919 хил. лв. намаляват за 2020 г. до 3204 хил. лв. през 2024 г. Търговските и други задължения от 87 хил. лв. за 2020 г. намаляват на 54 хил. лв. за 2024 г. Задълженията към персонала от 33 хил. лв. за 2020 г. намаляват на 25 хил. лв. за 2024 г. Гаранциите по краткосрочни договори намаляват от 3794 хил. лв. за 2020 г. на 3120 хил. лв. за 2024 г.

От представените прогнозни парични потоци за периода е видно, че паричните постъпления ще бъдат от оперативната дейност, като постъпления от търговски контрагенти. Плащанията от оперативната дейност са свързани с търговски контрагенти, с персонала и данъци върху печалбата. По отношение на инвестиционната дейност на дружеството са предвидени плащания, свързани основно с инвестиционни разходи за развитие на съществуващата инфраструктура за съхранение на природен газ. По отношение на финансовата дейност са предвидени плащания, в т.ч. на дивиденди, вноски

по фонд „Сигурност на електроенергийната система“, както и постъпления от и плащания за друга дейност.

От представените парични потоци за периода 2020 – 2024 г. е видно, че прогнозираните парични наличности са с положителни стойности в края на всяка една година от периода на бизнес плана.

Показатели, характеризиращи финансово-икономическото състояние на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2020 – 2024 г.

Коефициентът на покритие на дълготрайните активи със собствен капитал за 2020 г. и 2024 г. е със стойности над 1. Това е показател, че дружеството няма да има затруднения при инвестиране със собствен капитал на нови дълготрайни активи.

Коефициентът на обща ликвидност от 19.16 през 2020 г. се увеличава до 24.01 през 2024 г. Това е показател, че дружеството ще разполага със свободни оборотни средства да обслужва текущите си задължения.

Коефициентът на финансова автономност показва степента на независимост от ползване на привлечени средства. Коефициентът е с стойност над 1 за целия период на бизнес плана. Това е индикатор, че дружеството ще притежава достатъчно собствени средства за покриване на дългосрочните и краткосрочните си задължения.

Въз основа на направения анализ на стойностите на горепосочените показатели, може да се направи извод, че за периода 2020 – 2024 г. общото финансово състояние на „Булгартрансгаз“ ЕАД ще бъде много добро. Дружеството ще разполага с необходимите собствени капиталови източници за финансиране на дълготрайни активи и обслужването на дългосрочните си задължения, както и със свободен оборотен капитал за покриване на краткосрочните си задължения.

8. Прогноза за цените на предоставяните услуги

В Указанията се определят условията и редът за образуване на цените за достъп и съхранение в съоръжения за съхранение. Комисията утвърждава цена за достъп и съхранение въз основа на утвърдени необходими годишни приходи, образувани при прилагане на метода на регулиране „норма на възвръщаемост“, включващи: прогнозни икономически обосновани разходи и възвръщаемост, прогнозни данни за обемите реализирани услуги по предоставяне на капацитет и прогнозни количества природен газ за добив/нагнетяване и съхранение. Утвърдените необходими приходи се алокират към функциите на газохранилището за осигуряване на сигурността на доставките на природен газ, за осигуряване на съхранение на природен газ за технологични нужди по преносната система, за нуждите на балансирането на преносната система и към търговската функция на хранилището.

Цените от тарифната структура включват:

1. **Цена за достъп**, съставена от: ценова компонента за капацитет за съхранение; ценова компонента за капацитет за нагнетяване и ценова компонента за капацитет за добив.

2. **Цена за количества** нагнетен, съхранен и добит природен газ.

Указанията дават възможност да се включват в тарифата и на интегрирани продукти, включващи определени обеми капацитет за съхранение, капацитет за добив и капацитет за нагнетяване.

Прогнозните цени за достъп и съхранение на природен газ са посочени в таблица № 7:

Таблица № 7

Предоставяни услуги	Енергиен измерител	
	Мерна единица	Цена
Цена за нагнетени, съхранени и добити количества	лв./MWh	0,60
Твърд капацитет годишен интегриран продукт		
Ценова компонента за капацитет за съхранение	лв./MWh	2,43
Ценова компонента за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	73,61
Ценова компонента за капацитет за добив	лв./MWh/ден	49,79
Цена за интегрирана единица	лв./интегр. единица	16 047,96

Твърд шестмесечен интегриран продукт		
Цена компонента за капацитет за съхранение	лв./MWh	1,45
Цена компонента за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	43,91
Цена компонента за капацитет за добив	лв./MWh/ден	29,69
Цена за интегрирана единица	лв./интегр.единица	11 939,15
Твърд капацитет месечен продукт		
Цена за капацитет за съхранение	лв./MWh	0,33
Цена за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	19,86
Цена за капацитет за добив	лв./MWh/ден	13,51
Виртуално нагнетяване/месечен добив		
Цена за капацитет за виртуално нагнетяване	лв./MWh/ден	15,89
Цена за капацитет за виртуален добив	лв./MWh/ден	10,81
Твърд капацитет „предварителен дневен продукт“		
Цена за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	0,87
Цена за капацитет за добив	лв./MWh/ден	0,59
Твърд капацитет „ден напред“		
Цена за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	1,09
Цена за капацитет за добив	лв./MWh/ден	0,74
Виртуален капацитет „ден напред“		
Цена за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	0,65
Цена за капацитет за добив	лв./MWh/ден	0,44
Прекъсваем капацитет „ден напред“		
Цена за капацитет за нагнетяване	лв./MWh/ден	0,87
Цена за капацитет за добив	лв./MWh/ден	0,59

Заявление с вх. № Е-15-45-36 от 17.03.2020 г., подадено от „Булгартрансгаз“ ЕАД, за утвърждаване на необходими годишни приходи и цени за достъп и съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение е предмет на разглеждане в отделно административно производство.

9. Прогноза за равномерно изменение на цените при значително изменение на ценообразуващите елементи

Механизмите за равномерно изменение на цените на предоставените услуги при значително изменение на ценообразуващите елементи са в основата на изградената социално приемлива ценова политика на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

Съгласно чл. 6 от НРЦПГ образувателните цени са пределни. Комбинираният оператор може да договаря, предлага и прилага по-ниски от образувателните цени, при условие че това не води до кръстосано субсидиране. На тази база и отчитайки конюнктурата на пазара, „Булгартрансгаз“ ЕАД може да изготвя и прилага ефективна ценова стратегия, най-същественото в която е:

- поддържане на съвременен модел на ценообразуване с предоставяне на услуги по съхранение на природен газ, съобразени с нуждите на различните ползватели на съоръженията за съхранение;
- подпомагане ефикасната търговия с природен газ и конкуренцията на пазара;
- предотвратяване на кръстосаното субсидиране между ползватели на съоръженията за съхранение;
- поддържане на оперативна съвместимост на съоръженията за съхранение и съоръженията за пренос;
- нестресирание на пазара с чести и значителни изменения в цените чрез поддържане на устойчивото им равнище за по-продължителен период от време;
- осигуряване чрез цените на дългосрочната ефективност на предоставяните услуги.

10. Определяне на области за повишаване на ефективността

Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД по съхранение на природен газ обхваща веригата от изграждане на съоръжения за съхранение, тяхната поддръжка и експлоатация до осигуряване на качествени услуги по съхранението на природен газ. Според дружеството могат да се определят следните области за повишаване на ефективността:

прилагане на съвременни компютърни системи за управление на процесите при съхранението на природен газ; създаване на информационна платформа за управление на капацитета, заявките за добив и нагнетяване и обслужването на клиентите; внедряване на вътрешни правила и процедури за регламентиране и оптимизиране на координацията на дейностите и подразделенията в дружеството; повишаване на квалификацията на персонала; подобряване на практиките по управление и развитие на човешките ресурси и осигуряване на приемственост и рационализиране на снабдителния процес.

Въз основа на всичко гореизложено е видно, че „Булгартрансгаз“ ЕАД ще разполага с материални и финансови възможности за осъществяване на дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“, при спазване на заложените в бизнес плана параметри.

Предвид горното и на основание чл. 13, ал. 2, т. 1 от Закона за енергетиката, чл. 13, ал. 1, във връзка с чл. 49, ал. 2, т. 3 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Одобрява бизнес план на Булгартрансгаз“ ЕАД за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ за периода 2020 – 2024 г.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четирнадесет) дневен срок пред Административен съд – София град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА